

Franckesche Stiftungen zu Halle

Adami Rechenbergi[i] Svmmarivm Historiae Ecclesiasticae

Rechenberg, Adam

Vitembergae, MDCCLXVII

VD18 12484725

Caput IV De Seculo X Christiano

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha55-1-213274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha55-1-213274)

CHRISTI conuerſi ſunt plures. Qui licet ſuperſtitione ex Romana Eccleſia deriuata ſimul imbuti fuerint; non tamen illa fidem apud omnes oppreſſit, ut non uirtutem ſuam, uerbo DEI et Sacramentorum uſu antecedente exſeruerit. Deus enim ſanctum ſemen ſemper aliquod etiam in obſcurata Eccleſiae facie conſeruauit.

PERIODI III

HISTORIAE ECCLESIASTICAE

CAPVT IV

DE

SECULO X CHRISTIANO

§. I

Ordiri cogimur hoc ſaeculum a querela BARONII ad annum DCCCC, num. 1, quod ſit aſperitate ac boni ſterilitate ferreum, maique exundantis deformitate plumbeum, atque inopia ſcriptorum appellari conſueuerit obſcurum. Quae confefſio Cardinalis non de toto ſaeculo, ſed eius praeſertim initiis et progreſſu, uſque ad *Ottomum* tempora exaudienda eſt. Nam *Otto I*, anno DCCCCXXXVI, cum Imperium ſuſcepſiſſet, negotia Eccleſiae et reipublicae pro genio ſaeculi melius ordinare contendit: In primis uero Pontifices Rom. in ordinem redegit, qui ante eum non uno crimine infames fuerunt. Quod BARONII ad annum DCCCCXII, num. 8, teſtimonio noui-

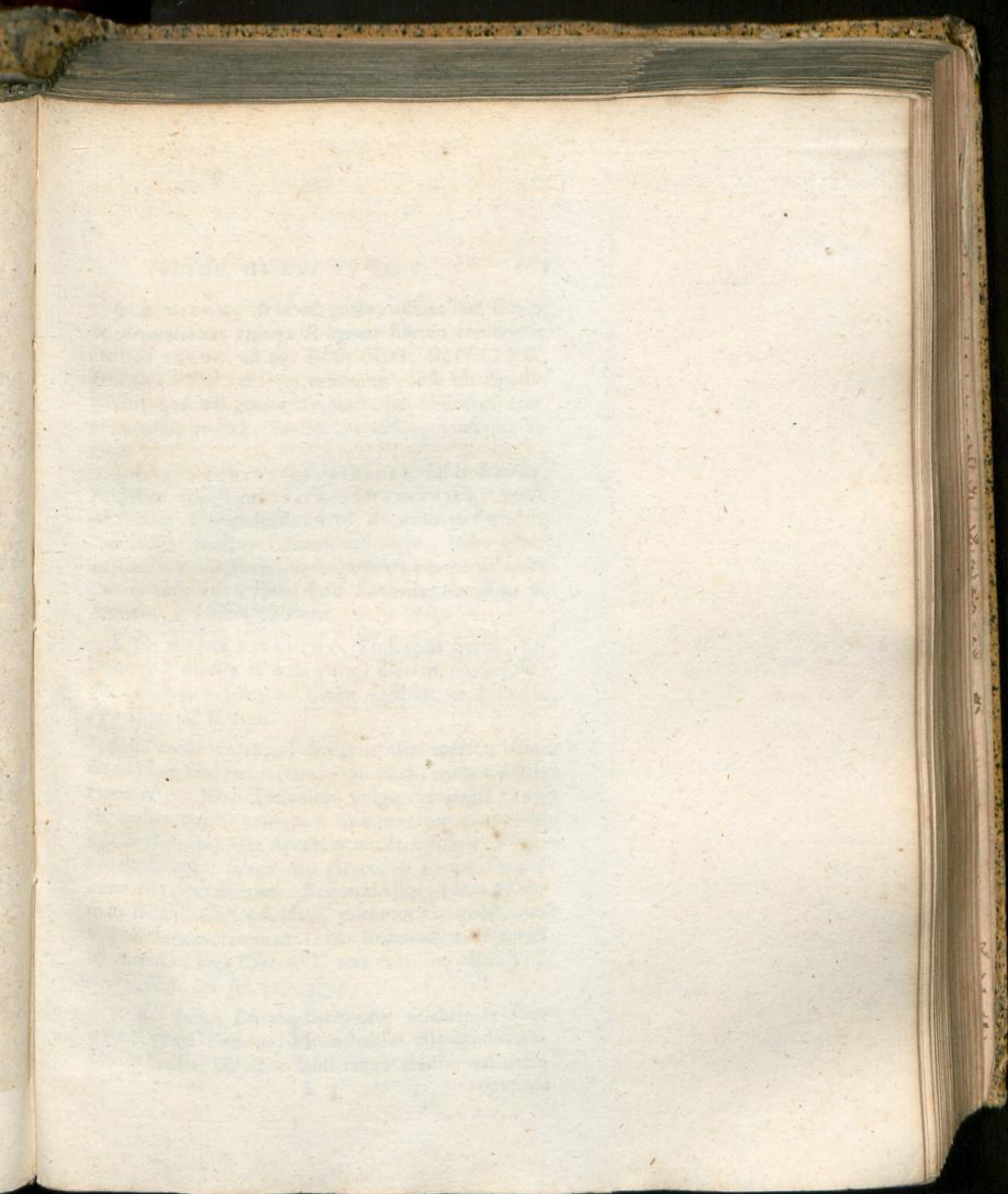
L 2

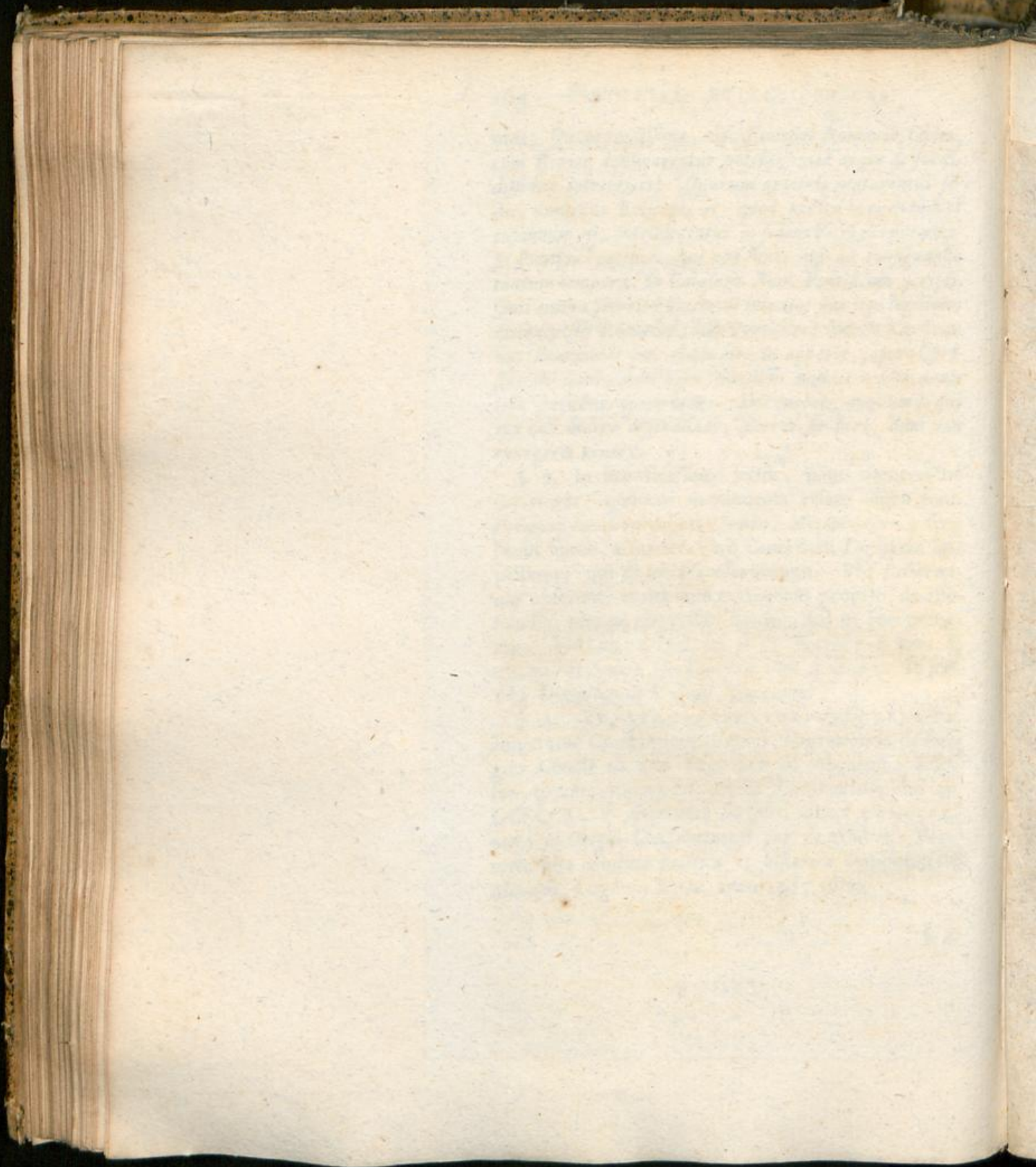
mus:

mus: *Quam foedissima*, ait, *Ecclesiae Romanae facies*, cum Romae dominarentur potentissimae aequae ac sordidissimae meretrices! *Quarum arbitrio mutarentur sedes*, darentur Episcopi, et, quod auditu horrendum et infandum est, intruderentur in sedem Petri earum amassi Pseudo-Pontifices, qui non sunt, nisi ad consignanda tantum tempora, in Catalogo Rom. Pontificum scripti. Quis enim a scortis huiusmodi intrusos sine lege legitimos dicere posset Romanos fuisse Pontifices? Pergit Cardinalis: Dormiebat tunc plane alio, ut apparet, sopore Christus in naui, cum hisce flantibus ualidis uentis naui ipsa fluctibus operiretur. Dormiebat, inquam, qui ista non uidere dissimulans, sineret sic fieri, dum non exurgeret uindex.

§. 2. In hac sterilitate seculi, pauci numerantur Scriptores, quorum monumenta relatu digna sunt. Primus inter Graecos est Simeon, Metaphrastes a scribendi modo, a munere uero Cancellarii Logotheta appellatus; qui de uitis sanctorum agit. Vbi Bellarminus obseruat, multa eum ex ingenio proprio de illis finxisse, non ut res gestae fuerint, sed ut geri potuerint. Vid. CAVE *Hist. Lit. et Cl. HANCKII Part. I, cap. 24, de Script. Byzant.* nec non LEONIS ALLATII *Diatriben de Scriptis Simeonum.*

§. 3. CONSTANTINVS PORPHYROGENETA, Imperator Constantinopolitanus, *Narrationem de Imagine Christi* ab ipso Salvatore ad Abgarum, Edessae regem, missa, et Edessa Constantinopolin an. DCCCCXLIV deportata scripsit, quam COMBEFFISVS in *Origin. Constantinopol.* pag. 75 exhibet. Praeterea alia opuscula politica et historica composuit, a Menrsio, Lugduni Batavi, anno 1617 edita.

§. 4. NICON, *Armenus* gente, adulto hoc seculo, de *Armeniorum pessima Religione* librum conscripsit. De quo BAKON. ad an. DCCCCLXI, DCCCCLXIX, DCCCCLXXXI, et seqq. memorat. Ipse ob Apostolatium, quo ad gentes conuertendas defunctus erat, et miracula patrata, Sanctorum catalogo insertus legitur.

§. 5. EPTYCHIVS BATRICIDES, filius *Batrici*, Arabibus appellatus SAID IHN BATRICK, gente Aegyptius, arte medendi clarus, Alexandriae dignitate Patriarchae functus. *Annales* ab Orbe condito usque ad annum seculi huius quadragesimum componit, quos Oxonii anno 1659 foras dedit *Eduardus Pocockius* et Arabum, et Latino idiomate.

§. 6. MOSES BARCEPHA, Episcopus Syrus, Librum de *Paradiso* in duas Partes diuisum conscripsit, qui ex Syriaco sermone Latine redditus in *Biblioth. PP. Tom. XVII* extat.

§. 7. OECYMENIVS, Scriptor alias incertae aetatis, ad hoc seculum refertur, qui inter Graecos clarissimus est, et Noui Testamenti uulgo *Scholiastes Graecus* audit; quod ex ueterum commentariis, praecipue ex *Chrysostomo*, Acta Apostolorum et Epistolas Paulinas illustrauit. *Opera* eius Graece et Latine Parisiis anno 1631 prodierunt. Referunt aliqui etiam ad annum DCCCCLXXX *Suidam*, celebrem Grammaticum et Philologum, autorem *Lexici Grammatico-Historici* ab *Aemilio Porta* Cretensi Graece et Latine editi. Vid. CAVE *Hist. Lit. fol. 587, seqq.*

§. 8. Inter *Latinos* Scriptores celebriores sunt ODO, gente Francus, Monachus et aliquandiu Abbas in Gallia, ob uitae sanctitatem clarus, qui uaria

Opuscula compilauit, quae in *Biblioth. PP. Tom. XVII* habentur.

§. 9. RATHERIVS, Monachus Lobienſis, Episcopuſ poſtea Veronenſis, uarios *Sermones ſacros* et alia *Opuscula* conſcripſit, quae collecta LVCAS DACHE- RIVS *Spicileg. Tom. II* edidit.

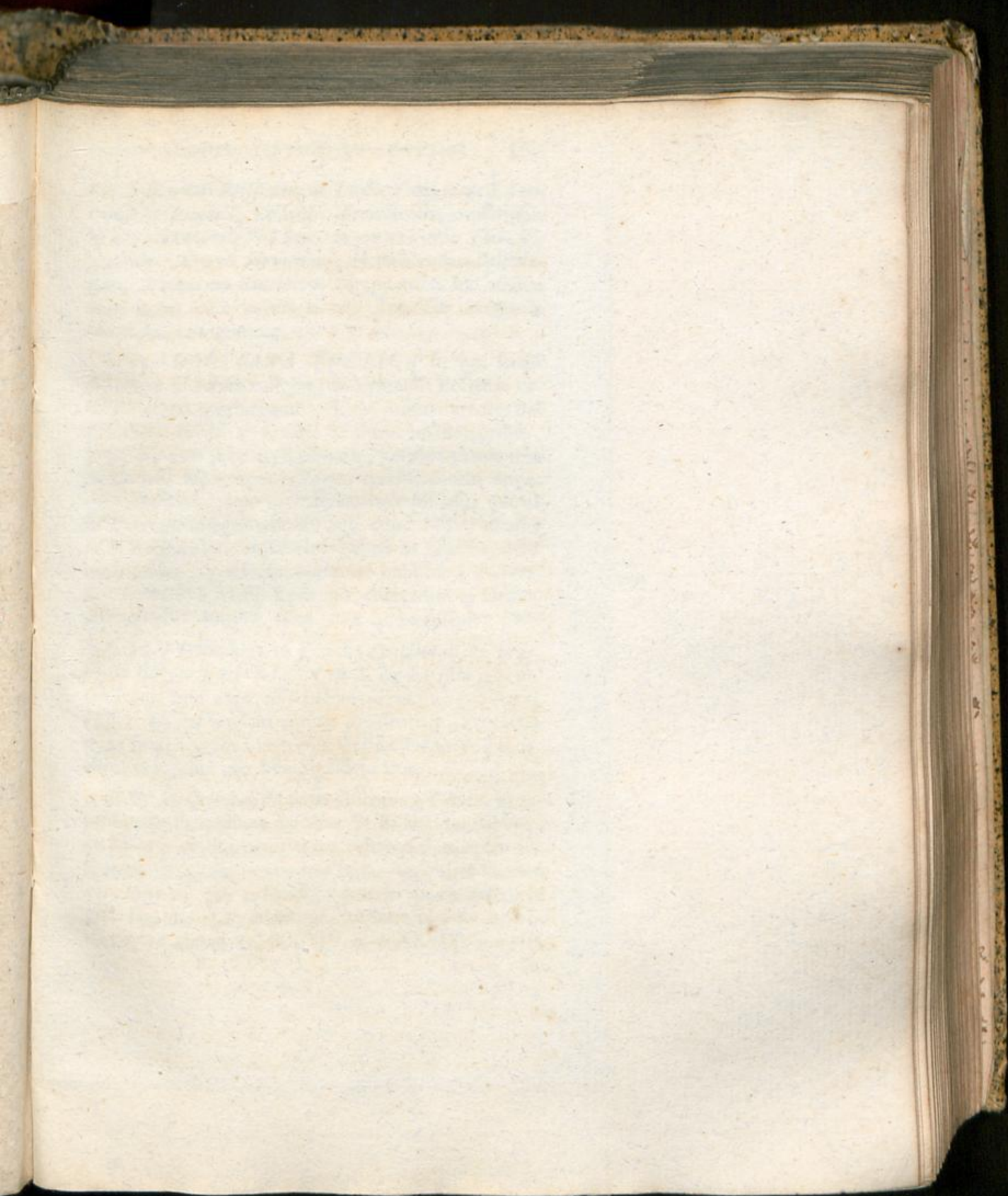
§. 10. SMARAGDVſ, Abbas S. Michaelis ad Moſam, *Diadema Monachorum de uitiiſ fugiendis et uirtu- tibuſ tenendis* compoſuit: it. *Commentarios in Euan- gelia et Epistoſas Dominicales*, ex Patribuſ collectoſ, Argentinae an. 1539 editoſ. Vid. LAEBEI *Tom. II, pag. 362*, et MABILLONIVM *Analect. Tom. II, pag. 418*.

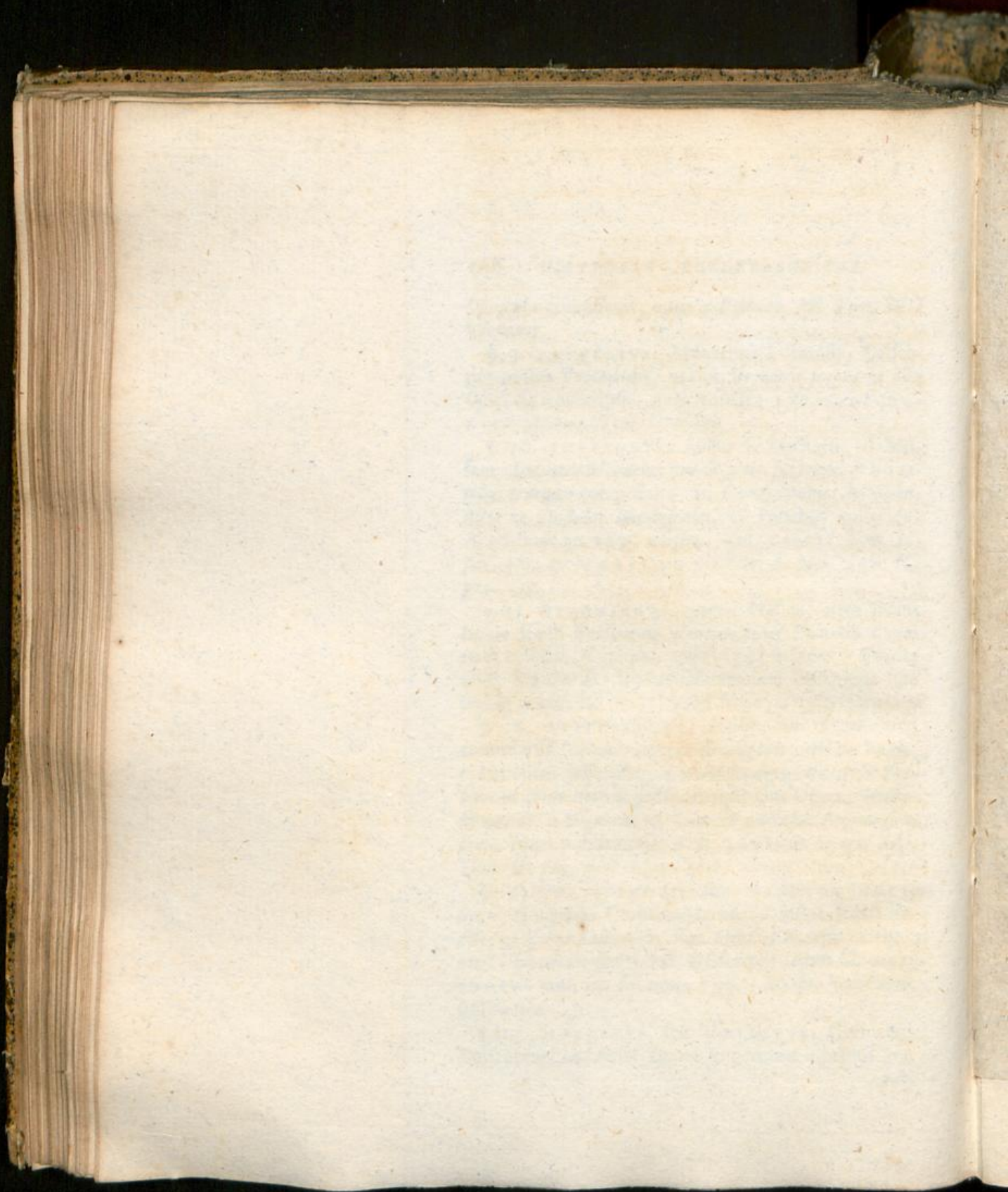
§. 11. BURCHARDVſ, patria Haſſuſ, circa finem huiuſ ſaeculi Episcopuſ Wormatienſis *Volumen Cano- num* collegit, Coloniae anno 1548 editum. Fuit et aliuſ *Burcharduſ* primuſ Miſnenſium Episcopuſ hoc ſaeculo notuſ, ſed nulliſ, quod ſciam, ſcriptiſ claruſ.

§. 12. LVITPRANDVſ, Italiaſ, qui Francofurti condidit *Hiſtoriam*; in qua *Berengarii*, Italiae Regiſ, tyrannidem deſcripſit. *Chronicon* eiuſ, *Librum de Pon- tificum Romanorum geſtiſ*, aliaque eiſ Opera, *Hiero- nymuſ de la Higuera*, et *Laur. Ramireſiuſ* Antwerpiae anno 1640 publicaruſ; conſ. LAEB. de *Script. Eccl. Tom. II, pag. 35*.

§. 13. WITIKINDVſ, ſiue WINDVCHINDVſ, Saxo, monachuſ Corbeiſiſ, medio huiuſ ſaeculi cla- ruſ, de *Rebuſ Saxonum*, ſiue *Henrici Aucupiſ* et *Otto- niſ I*, Imperat. geſtiſ *Lib. III* ſcripſit, quos Cl. MEI- EOMIVſ cum aui ſui notiſ *Tom. I Script. Rer. Germ.* publicauit.

§. 14. NOTGERVſ, ſeu NOTKERVſ, Germanuſ, Episcopuſ Leodiſiſ, *Ottoni* Imperatori inprimiſ gra- tuſ,

rus, *Historiam Episcoporum Leodiensium*, uitas S. *Londonaldi* et *Remacii*, Episcopi Traiectensis, conscripsit. Vid. SVRIUM ad III Sept. et CUNISIUM Tom. IV, pag. 761. Plures *Sermonum*, *Homiliarum*, *Epistolarum*, et *uitarum Sanctorum* compilatores hic addere non uacat; cum parum intersit studiosae iuuentutis eos nosse, aut ignorare.

§. 15. *DOCTRINA PUBLICA* in hac seculi sterilitate et rerum caligine, in Symbolis Ecclesiae ueteris receptis continebatur: Licet propter errores Papales eius capita ab ignaris S. literarum doctoribus, populo minus pure explicarentur; praedominante iam in Ecclesia superstitione magno ceremoniarum apparatu adornata. Interim Sacramentorum usus quoad substantiam integer mansit; nisi quod Missae abusus in S. Eucharistia, atque ritus inanes in Baptismi actu inoleuissent. *Symbolum* doctrinae publicae a *Pelegrino*, Lauracensi Archi-Episcopo, contextum ex *Orthodoxographis Magdeb. Cent. X, c. 4*, recensent.

§. 16. *Contentiones* in Ecclesia Occidentali de praesentia Corporis CHRISTI in S. Eucharistia iam ortae feruebant; adeo, ut censente MEZERAEO Tom. II *Histor.* ad probandam realem praesentiam, miraculis opus fuerit, quibus fingendis sacrificulorum et Monachorum ingenia iam idonea uidebantur.

§. 17. In Orientali Ecclesia dissensus a Latina, in capitibus de Processione Spiritus S. de Ieiunio Sabbati, de Azymis, de Purgatorio et Coelibatu clericorum auctus magis, quam imminutus fuit. Ut frustra sit LEO ALLATIUS, qui consensum hac in parte adstruere Lib. II, cap. 7, 8, laborauit. Aperte id satis BARONIUS ad annum DCCCCXIV et MXXXIX, n. 1, falsus

sus est, quando scribit: *Orientales mansere discissi a communione Catholicae Ecclesiae et Apostolicae sedis.*

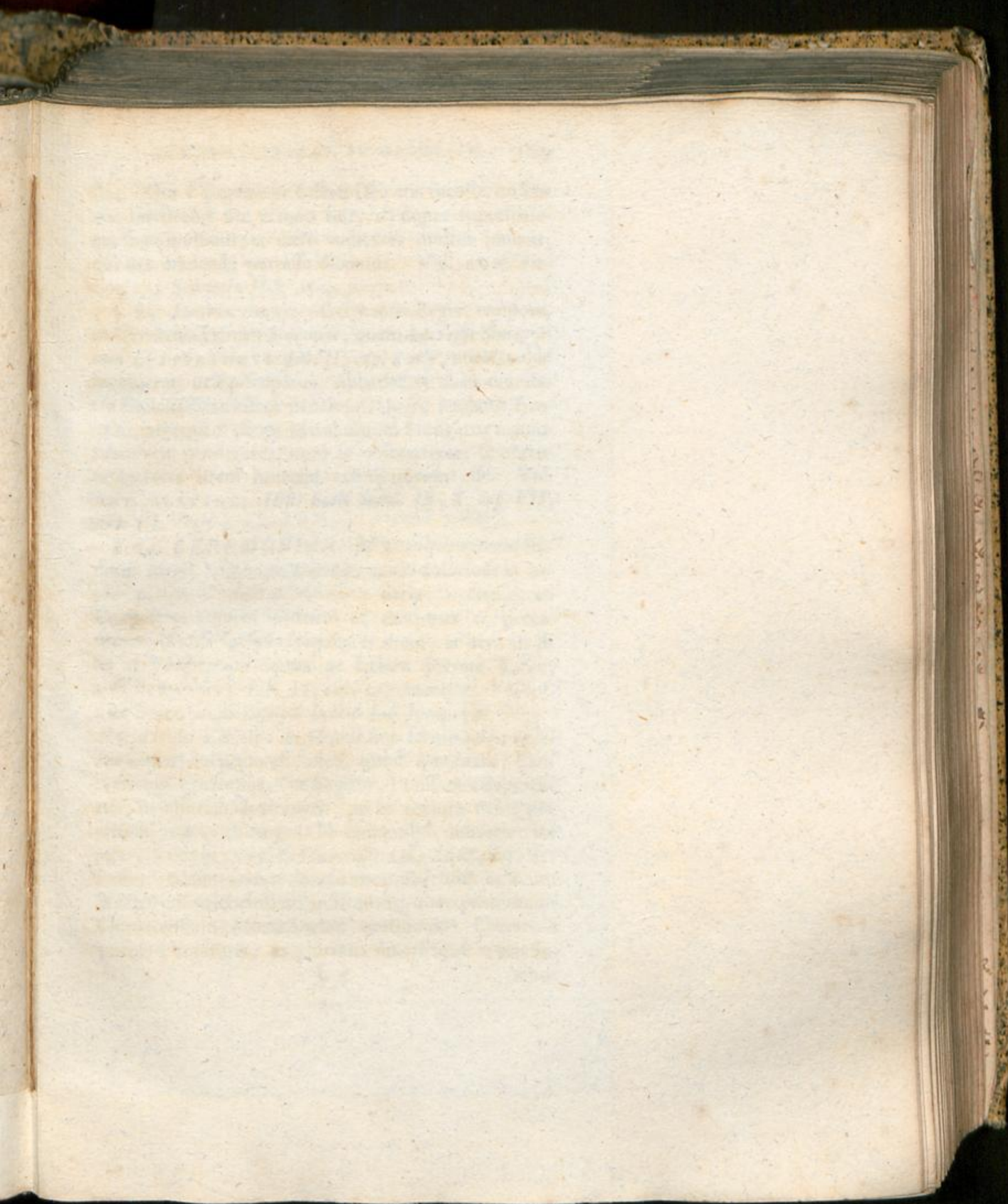
§. 18. Fuit etiam controuersia de Iure Compaternitatis morā, impediaturne coniugium? quod *Polyeuctus* uoluit. Vid. ZONARAM Tom. III, fol. 160. Ob quartas nuptias *Leonis* Imperatoris sub initium huius seculi dissidium exortum, *Constantinus Porphyrogenetus* edito *edicto* de abrogandis illis, consopiuir. Conf. ZONARAM Tom. III, fol. 143, et BARONIUM ad annum DCCCCXX et DCCCCXXI.

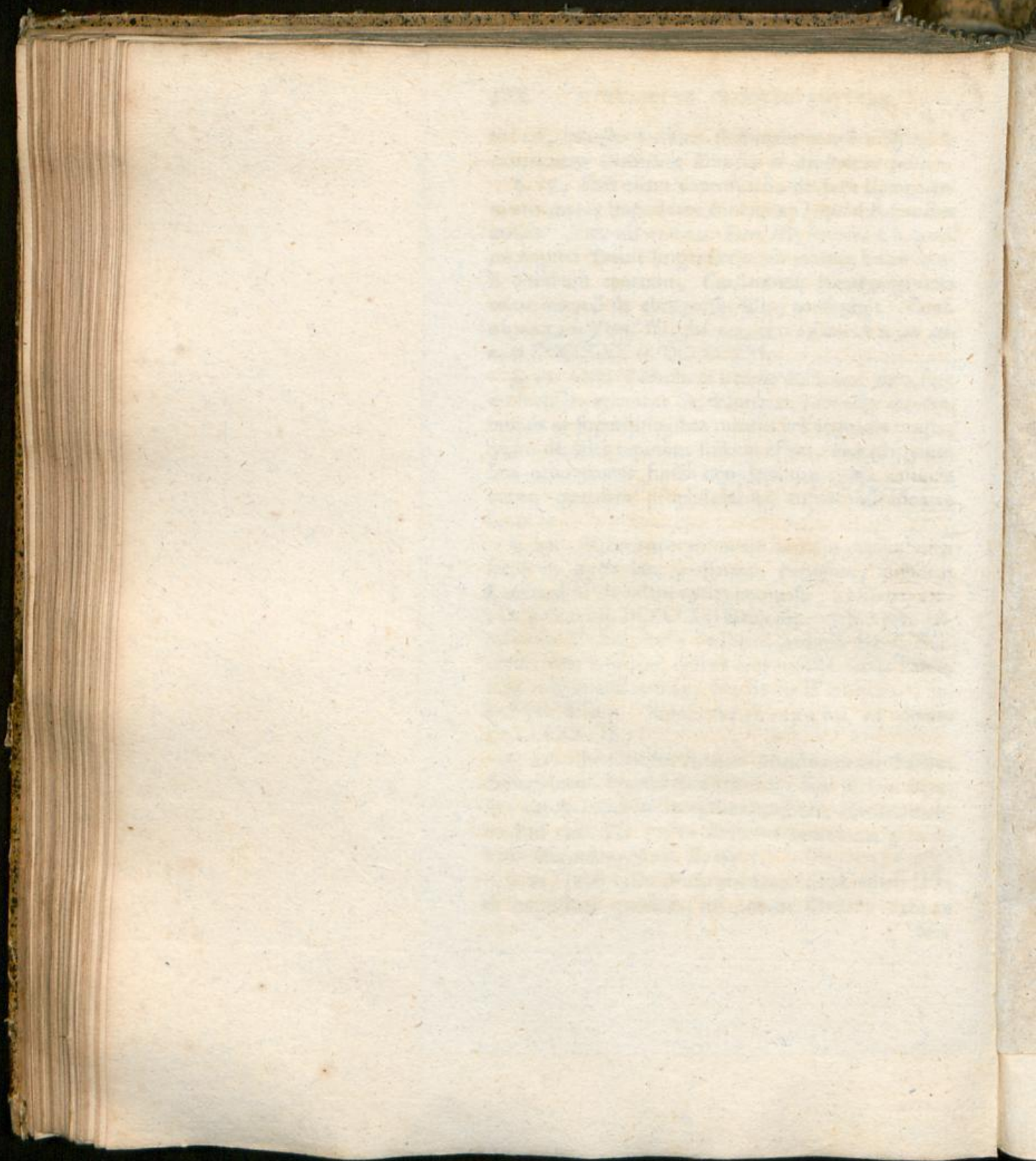
§. 19. Cum Catholicae ueteris doctrinae cura fere exoleuisset, et omnes Sacerdotes ac Monachi de ceremoniis ac superstitionibus tuendis uel augendis magis, quam de fidei capitibus solliciti essent, *haereses* nouas hoc aeuo enatas fuisse non legimus. Ex antiquis tamen quaedam propullularunt atque disseminatae sunt.

§. 20. *Anthropomorphitarum* haeresin medio huius seculi in Italia late grassatam, *Parassum*, nobilem Lombardiae ciuitatem totam occupasse, BERGOMENSIS ad annum DCCCCLI memorat. Sed *Archiepiscopus Mediolanensis* arripens gladium *Petri*, ciuitatem hanc inuadens, omnes eius incolas, nulla habita sexus aut aetatis ratione, hac de causa trucidauit, urbemque deleuit. Conf. SIGEBERTUM ad annum DCCCCXXXIX.

§. 21. In Oriente foedam *Manichaeorum* sectam disseminatam Praeful Antiochenus e sua uicinia depulit: cui *Philippopolis* receptum praeiuit; cum *Muhammedani* cum illa multa fouerent communia placita. Vid. *Magdeburg. Cent. X, cap. 5.*

§. 22. Inter ipsos *Muhammedanos* noua etiam secta ab impostore quodam, cui nomen *Cernat*, excitata fuit.

fuit. Qui e paganis et deserti Orientis incolis, quibus nec intellectus nec religio fuit, ad nouas superstitiones suas inuitauit, et dicto audientes multos inuenit, qui uix credenda patrasse dicuntur. Vid. EDW. PO-COCKII *Specimen Hist. Arab.* p. 371.

§. 23. *Henrici Aucupis*, Germaniae Regis, tempore, in Germania crimen *Simoniae*, quam *haeresin Simoniacam* LVITPRANDVS *Lib. II, cap. 8 et 9*, uocat, ualde inualuerat, ut Episcopatus, Abbatiae et aliae dignitates Ecclesiasticae essent uenales. Quare laudatus *Henricus*, antequam prope Mersburgum Hungaros memorabili acie profligaret, uoto se obstrinxerat, se obtenta uictoria istam haeresin extirpaturum esse. Vid. NAT. ALEXAND. *Hist. Eccl. Secul. IX, X, cap. VII, Art. VI.*

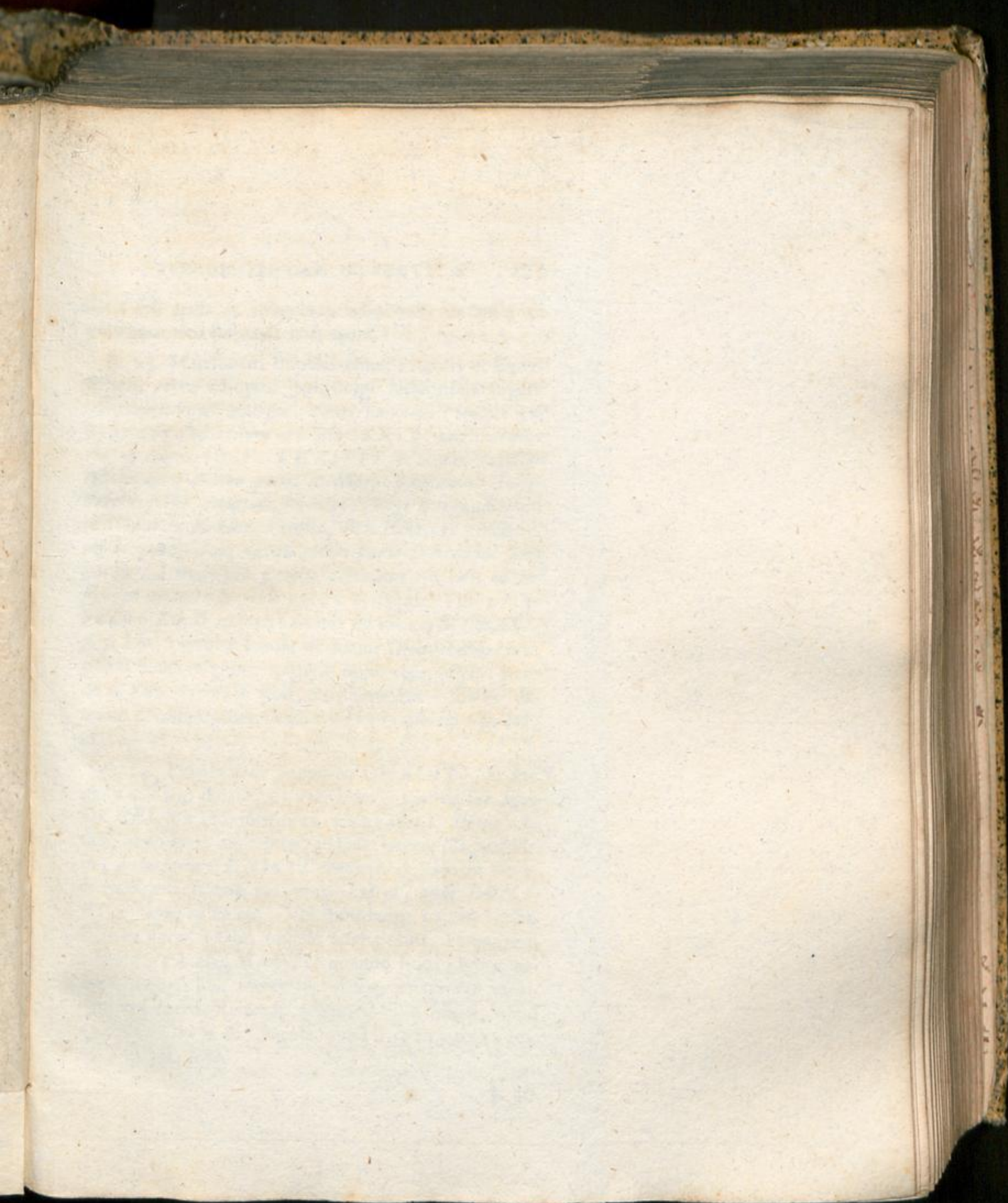
§. 24. CEREMONIARVM ac cultus externi studium magis hominum animos, quam doctrinae et uerae pietatis, quae Christianos decet, occupauerat. Congressus quidem nocturni ad cantiones et preces institui sic satis frequentes erant; at uero in illis et tenebrarum opera ac scelera patrata fuisse, LVITPRANDVS *Lib. II, cap. 20*, memorat. Conf. RHEGINON. *de Discipl. Eccles. Lib. I, cap. 54.*

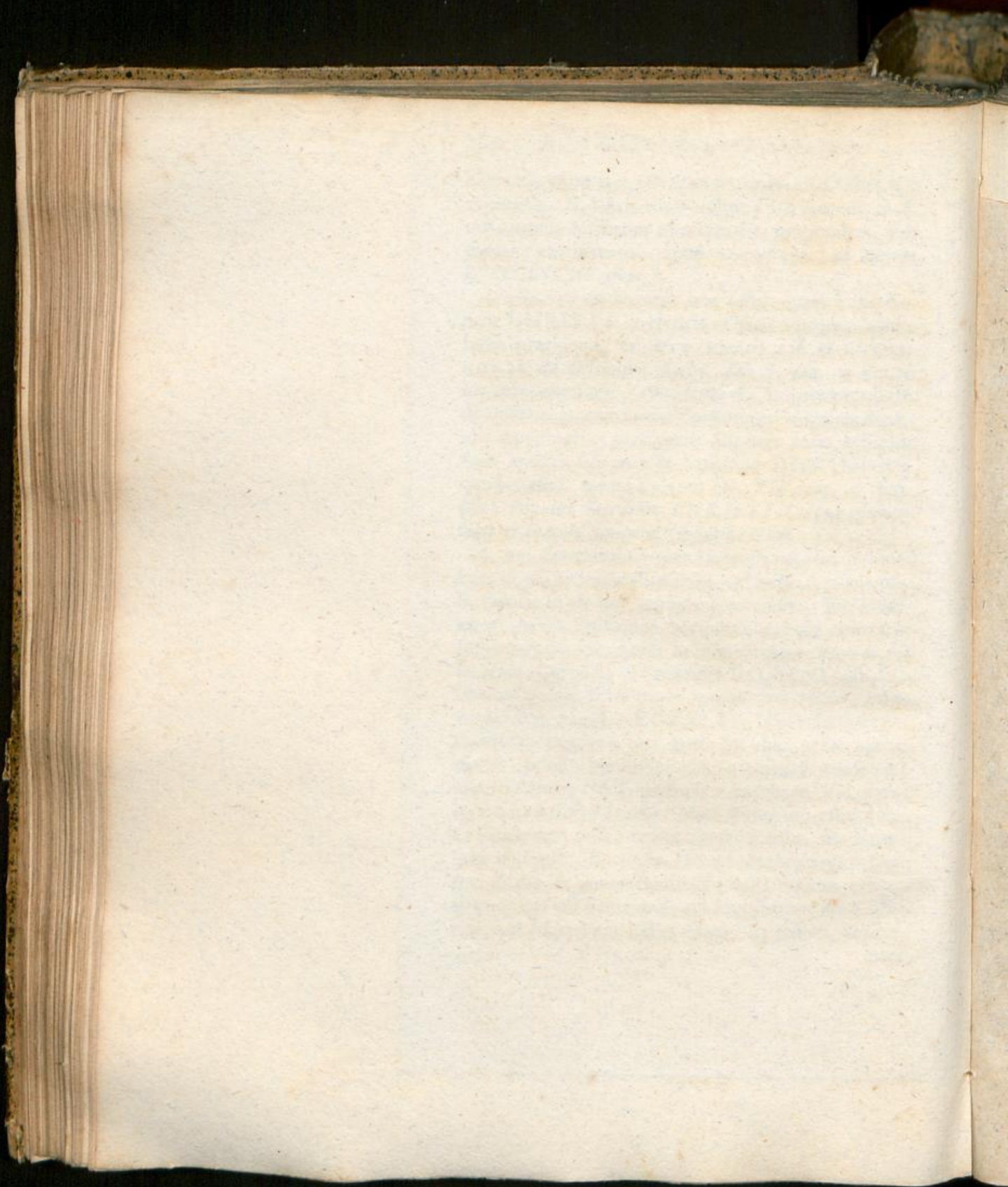
§. 25. In Ecclesiis Anglicanis hoc seculo *ᾠδὴς ἁγίας* cantari coeptum est, ideo, quod *Dunstanus*, Cantuariensis Episcopus, (ut fingitur,) missam celebraturus, in altari obdormiuerit, ac in coelum uelut per ecstasin raptus ab Angelis id cantantibus didicerit: ita refert VICENTIVS *Bellouacensis Lib. XXIV, cap. 85.* Festum etiam *omnium Animarum* post festum omnium Sanctorum celebrandum institutum, quas potissimum Cluniacensium Monachorum orationibus liberari a poenis Purgatorii, ex pluribus diuersisque reuelationibus

nibus ostensum erat, ut BARONEYS *ad an.* DCCCCXCHX amonauit. Sodalitia etiam instituta pro iuuandis mortuis, iuratis Missarum ad certos dies cantionibus, sub uinculo anathematis, apud BARONIVM *ad annum* DCCCCLXXXIV, num. 5.

§. 26. Sacram coenam hoc seculo iuxta institutionem CHRISTI et clericis et laicis integram adhuc fuisse praebitam, ex WITIKINDI *Lib.* et RHEGINONIS *de Disciplina Eccles. Lib. I, cap. 19* liquet. Ille enim memorat, quod Otto I, Imperator, lecto decumbens Sacramentum Corporis et Sanguinis dominici experierit et perceperit: *Hic uero docet, infirmorum animas Corpore et Sanguine DOMINI reficiendas esse.* RVDOLPHVS *Lib. XIV, cap. 4*, scripsit: *Populus Sacratum CHRISTI Corpus assumit, bibit et beatum Sanguinis ipsius haustum.*

§. 27. Superstitio tamen improba hoc seculo inualluit; ut qui criminis alicuius rei aut suspecti essent, usu S. Coenae se ab isto purgare iuberentur. Ita FRIDERICUS, Archi-Episcopus Moguntinus, haut temeraria suspitione conspirationis in Imperatorem OTTONEM reus actus, Corporis et Sanguinis DOMINI usu sese liberare uoluit, memorante *continuatore Histor.* RHEGINONIS *anno* DCCCCXLI. Huc referas ritum consecrandi aquam, qua daemones abigi, aedes, agros, uineas, pecora horumque pabula adpersa consecrari atque salutaria reddi, persuasum habebant. Vid. RHEGINONEM *Lib. II, c. 210*. Non minor superstitio circa Sanctorum ossa, et eorum cadauerum translationem obtinuit. Exempla horum *Magdeburgici Centur. X, cap. 6*, annotarunt. Templis nouiter exstructis nomina uel Saluatoris, uel Angelorum, uel S. Mariae, uel Martyrum indita sunt. In quibus anathemata

mata seu arma et insignia praestantium uirorum ex gentilium ritu suspendi coeperunt.

§. 28. Maiestatem Imperii etiam externis et superstitiosis rebus ad opinionem uulgi facientibus augere uoluit *Henricus Auceps*. Nam *Lanceam* (inquit *SEBERTVS* ad annum DCCCCXXIX, mirandi operis, et clavis IESV CHRISTI crucifixi sanctificationem, quae dicitur primi et Magni Constantini Imperatoris fuisse, donatam Rudolpho, Regi Burgundionum et Italiae, a Samfone Comite, Rex Henricus precibus, minis, muneribus, addita etiam parte Prouinciae Sueuorum, a Rudolpho Comite extorquet, et hanc ad insigne et tutamen Imperii posteris relinquit. Vid. *LVITFRAND. Lib. IV, cap. 12, BARON. ad annum DCCCCXXX, n. 5.* Huc pertinet fabula de manu *Dionysii Martyris*, ueluti fatali pignore Imperii missa receptaque: item de *S. Vito*, Saxoniae post translationem e Gallis patrono et instauratore. Vid. *GRANZII Saxon. Lib. III, cap. 6.*

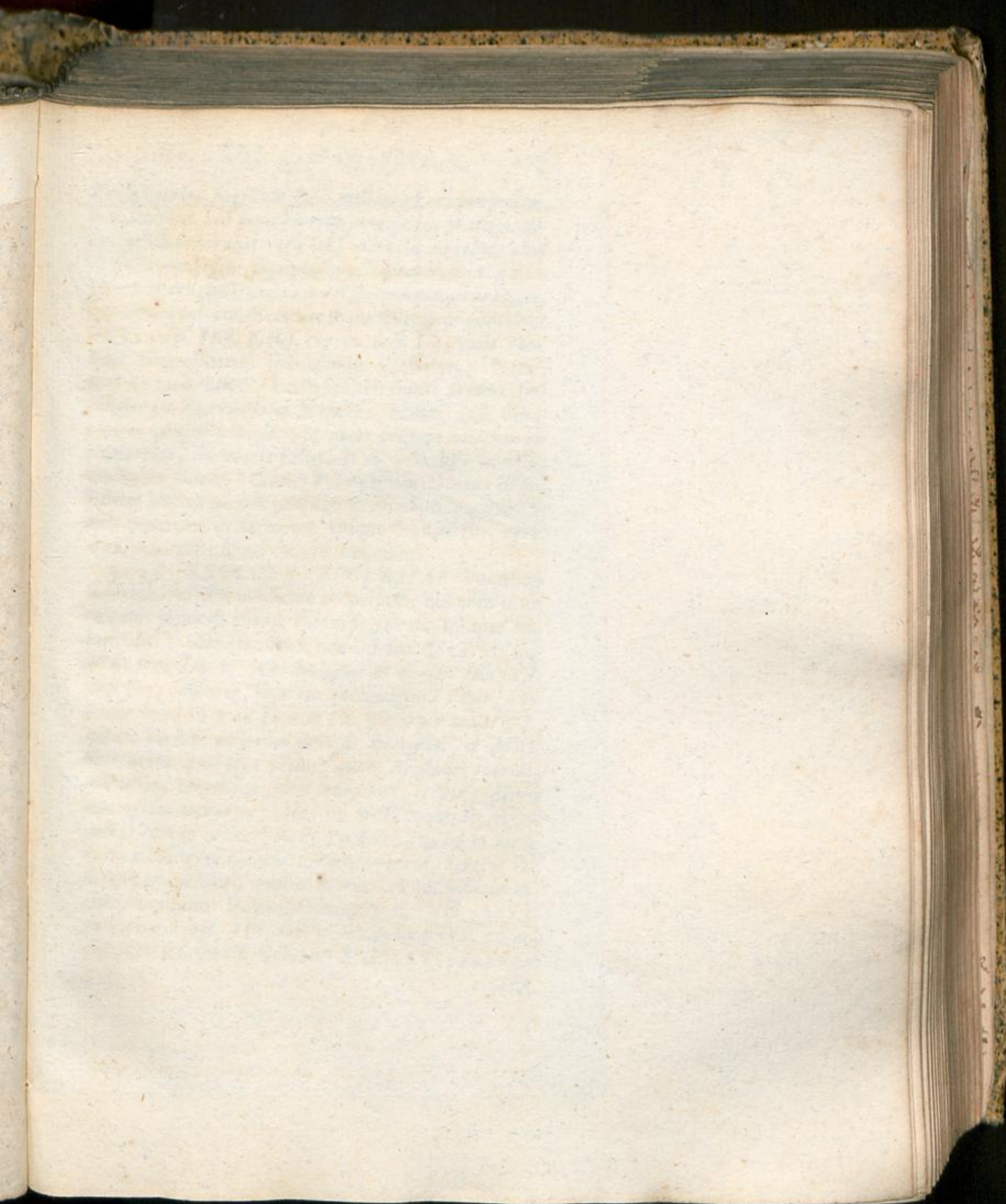
§. 29. Fabulam de Sanguine CHRISTI, in Augiam insulam delato, *HERMANNVS. Contractus* anno DCCCCXXIII memorat. *MARIANVS Scotus* eodem anno hanc annotauit, addens: *Forte ille Sanguis, qui de imagine CHRISTI confluxerat, cum in Beryto ciuitate a Iudaeis pariebatur eadem, quae DOMINVS passus est ab eis.* Vbi hominum uanam credulitatem notes. Quo indicio sciri potuit, Sanguinem CHRISTI esse, si ubi, et quando fusus, ignorabatur? Referri huc merentur uisiones *Flotheldae* uirginis, in Lauerna Remensis territorii uilla factae, apud *FRODOARDVM in Chronic.* quod *P. RITHOEVS* edidit pag. 201, seqq.

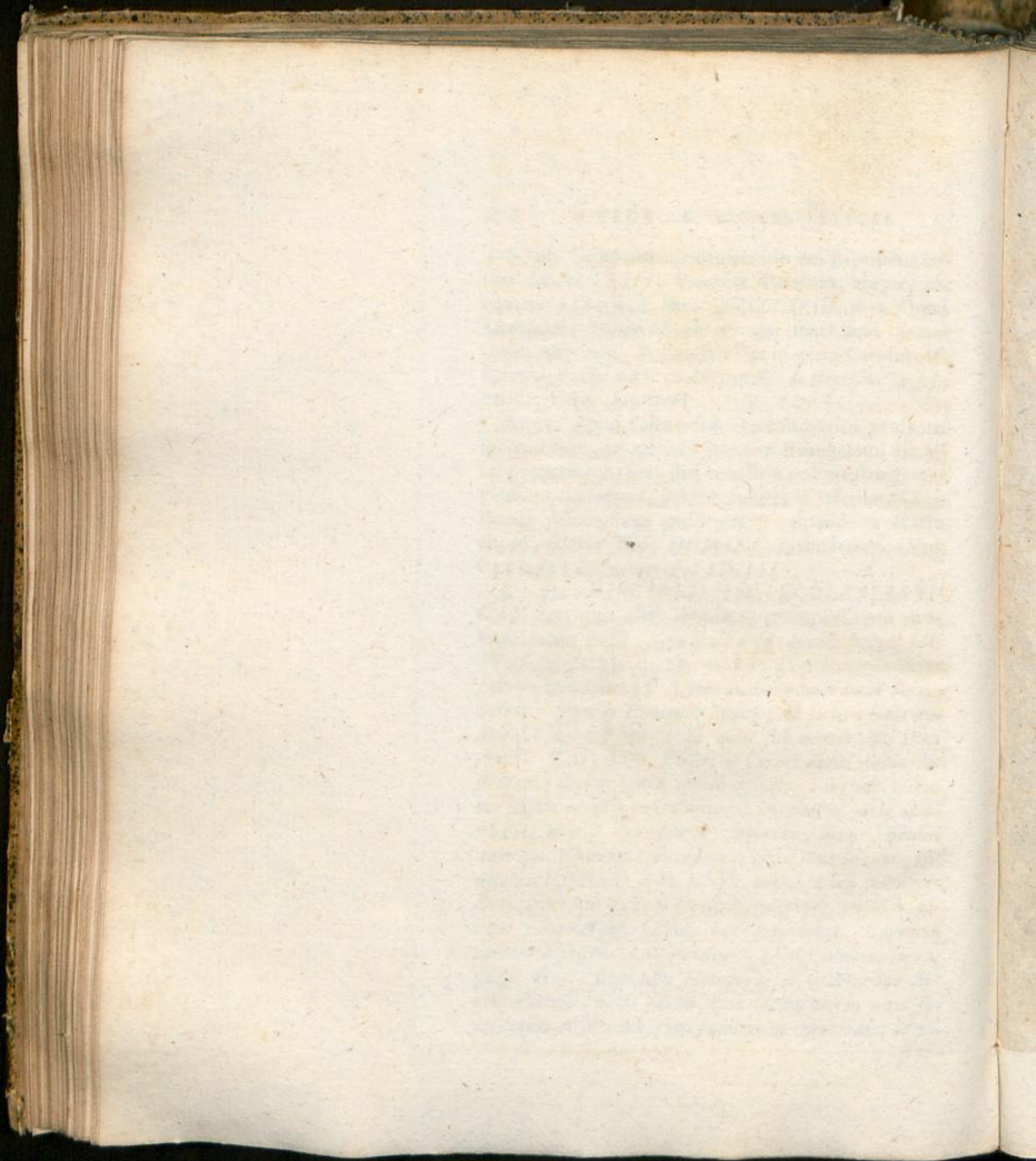
§. 30. Campanarum consecratio uel baptismus auctore Iohanne XIII, Pontifice Romano, coepit, annotante BARONIO anno DCCCCLXVIII, n. 93. Quod *κακοζήλιας* genus ad contemptum sanctissimi Sacramenti pertinet. Religiosior hac in parte Carolus M. fuerat, qui teste VOSSIO *Disput. XII de Baptism. Thes. I*, uetuit, *clocas baptizari*.

§. 31. Apud Polonos sub Duce Miecislao profanus inoleuit mos, ut quando Sacerdos Euangelium ad altare recitaturus esset, uiri equestris ordinis stringerent gladios uel acinaces, uelut Euangelii et religionis Christianae defensionem profitentes; respondente autem choro, *Gloria Tibi, DOMINE*, reconderent. Vid. CROMERI *Historiam Pol. Lib. III*.

§. 32. DISCIPLINAM ECCLESIASTICAM corruptis cleri moribus, corruptissimam aevi huius initio fuisse, AVENTINVS *Annal. Boior. Lib. IV, f. m. 368* his uerbis prodit: Creuerant Principe puero (Ludouico IV,) tum in Germania uitia Sacerdotum. Nam et Romanus Pontifex ob scelera male audiebat uulgo: *Venter et ea, quae sub uentre, illis Deus erant. Vino, Otio, Veneri et Cereri dediti sacras et profanas literas iuxta contemnebant. Virgines sacrae passim incestu polluebantur. Adulterio nihil communius erat. Arrogantia, superbia, luxus, libido, auaritia, communia sacerdotum mala inualuerant: Ciuitatem illi omnem ueste, incestu, armis, quasi carnifices circulatorumque prae se ferebant, pauperes, pupillos, uiduas compilabant. Nemo hos defendebat. Carmina amatoria passim cantabantur. Emere, uendere sacra, pietas erat. Conradus Hotopagus et Geoptardus Argentoratensis, uates diuini, tum facundiam in uitia sacerdotum et Monachorum auiditatem exercebant, ac nisi re-*

si re-

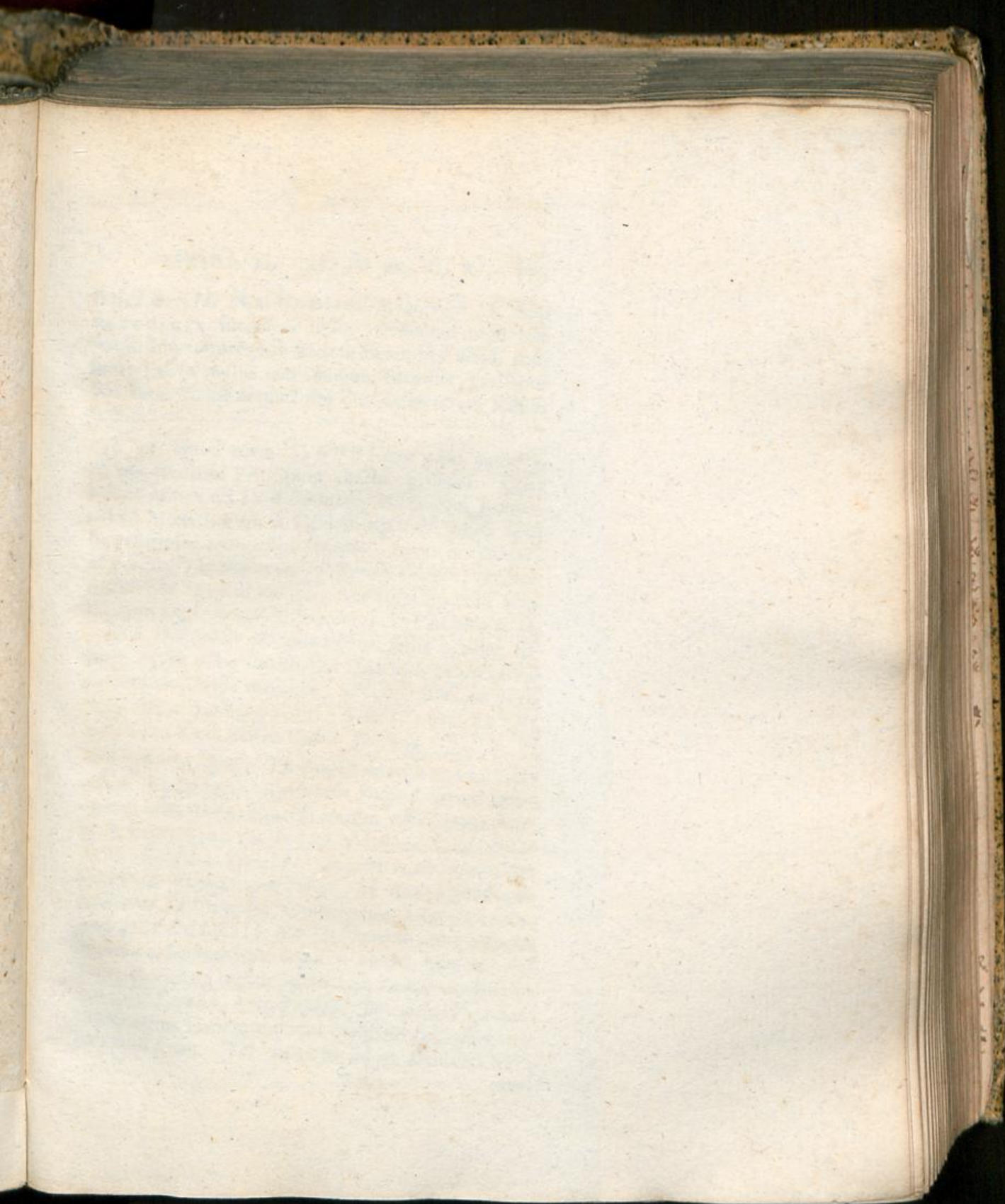
si respicerent, flagellum DEI Attilam adfore propediem, praedicabant. Sed nemo his rebus monentibus praecipientibusque obtemperabat. Ira DEI mortales urgebat: cum insipientissimi essent, sapientissimos se esse credebant: superstitionem religioni, umbram rei speciem pietati praeferebant. Plura deformis Ecclesiae status testimonia annotauit HOTTING. *Hist. Eccles. cap. 10. Sect. I.* Auxit hanc cleri improbitatem indulgentia Caesarum. Nam, AVENTINO *Lib. V.*, attestante, Henricus primus Imperatorum Sacerdotes et Monachos ditauit: ipsis uenationem quoque indulxit. Monachi arrepta occasione ex paupertate, seuerioris religionis ingo excusso licentius uiuere coeperant. Ottonis I, Imperatoris, larga in antistites liberalitas uel profusio ipsis ansam luxuriae maiorem praebuit, ut sacrorum curam negligerent, uelut antiquatis disciplinae ueteris canonibus.

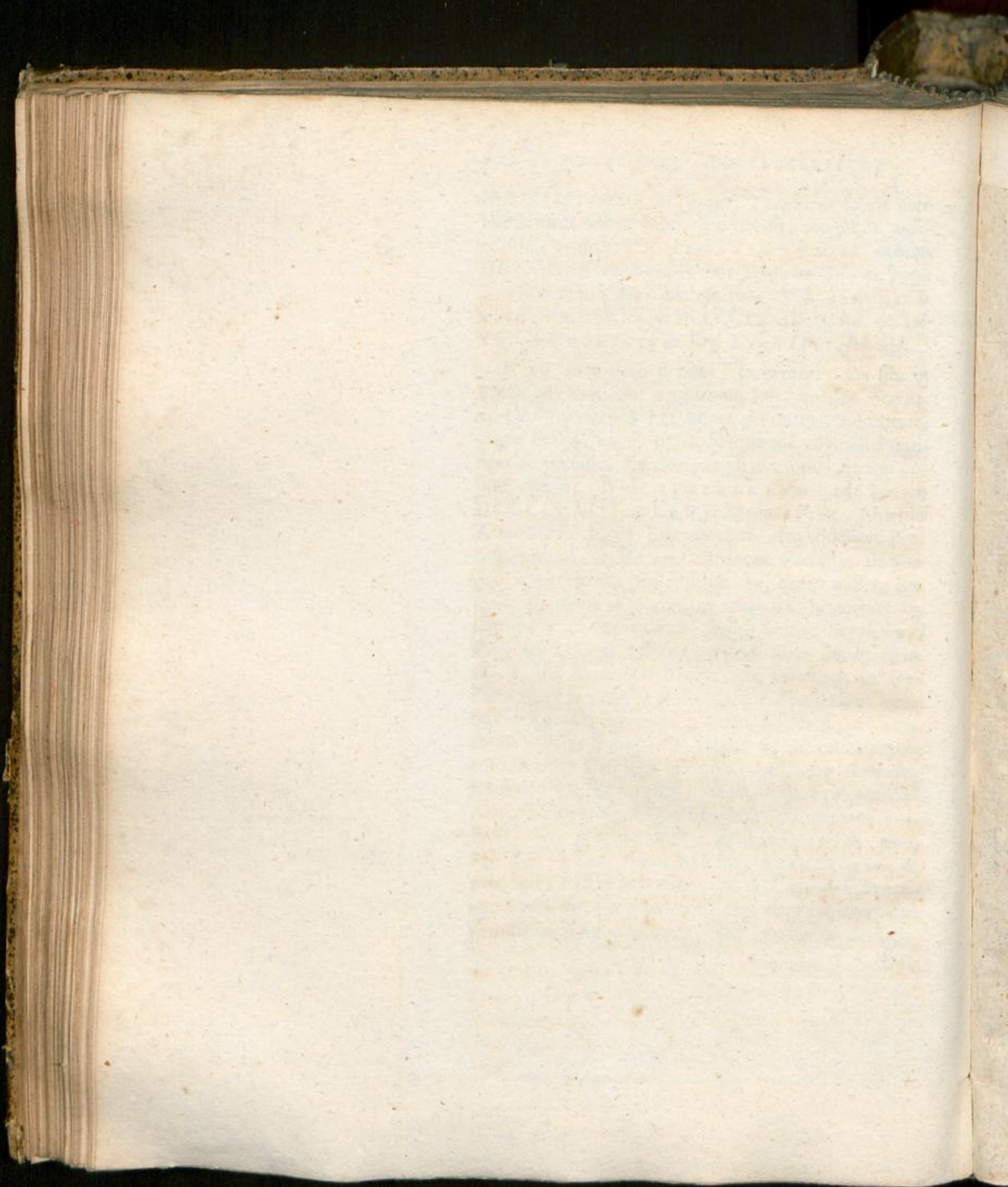
§. 33. REGIMEN ECCLESIAE Pontifices Romani iam sibi uindicare coeperant: qui cum uitiiis pessimis immergi essent, curam sacrorum inluper habuerunt. Ideo saeculum hoc infelix GILB. GENERARDVS *Lib. IV*, *Chronologiae ad annum DCCCCI*, pag. 807, deplorat foedatum quinquaginta Papis, a Iohanne hoc (IX) ad Leonem IX, usque per annos CL, quia a uirtute maiorum prorsus desecernunt, et Apostolici atque Apostatici potius, quam Apostolici fuerint, qui non aut largitione sedem inuaserint, et per posticum non ostium intrarint. Ita, ut Stella loquitur, omnis uirtus tam in capite, (Rom. Pontifice,) quam in membris ex hominum ignauia, consumpta fuerat. Sergius III, arte et opera scorti nobilis Maroziae Pontificatum natus, omnium facinorosissimus fuit. Vid. LVITPRANDVM *Lib. III*, cap. 12, et BARONIUM ad annum DCCCCIIX. Iohannes X, teste LVITPRANDO

Hist.

Hist. XIII, contra ius fasque, Theodora scorti artibus adiutus sedem Romanam inuasit, uitamque misere finit suam. Vid. SIGEBERTVM ad annum DCCCCXXX. Non melior Iohannes XI, ex Papa Sergio et matre Marozia genitus. Vid. BARONIUM ad an. DCCCCXXXI et DCC CXXXIII. Conf. M. ANTON. DE DOMINIS de Reg. Eccles. IV, 7, fol. 636.

§. 34. Otto uero primus, Imperator, ius sibi in Episcopos Romanos uindicatum iuit; quando Stephanum IX (Platina VIII uocat,) Pontificem instituit, atque Benedictum V eiecit, sibi ius eligendi Pontifices ac inuestituram cleri, consensu totius cleri et populi asseruit. Vid. SIGEBERTVM ad annum DCCCCLXIII, CRANZ. Saxon. IV, 10. Mortuo Leone VIII legati Romanorum, Azo uidelicet Protoscriniarius, et Marinus Sutrientis Ecclesiae Episcopus Imperatorem pro instituendo, quem uellet, Romano Pontifice in Saxoniam adeuntes, honorifice suscipiuntur et remittuntur, scribit Autor Supplementi Reginonis. Conf. CONRINGII de Germ. Imper. Rom. cap. X, ubi Baronium refutat, cui Ottonis I, in constituendis, iudicandis et destituendis Pontificibus, itemque in Synodis cogendis potestas displicet. SIGON. etiam de Rege Italiae VII, Ottonis II auctoritatem in constituendo Pontifice affirmat: qui teste Ditmaro, Episcopo Martisburgeni, etiam alios Episcopos et Archi-Episcopum Adelbertum Magdeburgensem inuestiuit, Synodosque coëgit, quas BARONIUS anno DCCCCLXXIII, DCCCCLXXV, DCCCCLXXIX et DCCCCLXXXIII memorat. Otto III quoque Brunonem Saxonem, propinquum suum anno DCCCCXCV. Pontificem Rom. declarauit, teste SIGONIO de Regn. Ital.

Ital. Lib. VII. Cui *Gerbertum Sylvestrum II*, anno DCCCCXCIX succedere iussit. Nondum ergo hoc seculo Imperatores Ius Ecclesiasticum sibi adimi passi sunt: Etsi in multis iam imminui coepisset, grassantibus Papis R. ad dominatum diu desideratum stabilendum.

§. 35. Quod etiam *SYNODI* hoc aeno autoritate uel consensu Principum coactae probant. Quae tamen omnes uel ob dissensiones Pontificum Roman. uel ob Monachorum et Cleri disciplinam atque ritus supersticiosos conuocatae fuerunt. Anno DCCCCXXV, *Erffordiae* Thuringorum in *Synodo* solenni determinatum fuit: (1) ut natalitia Apostolorum XII summa cum ueneratione celebrarentur, (2) ut placita secularia Dominicis uel aliis diebus festis minime fierent; (3) ne ullus Christianus Ecclesiam pro reuerentia petendo ibique manendo, alicuius publicae potestatis banno constringeretur. Vid. FRANC. LONGI A CARIOLANO *Summ. Concil.* fol. 699.

§. 36. In *Synodo Virdunensi* anno DCCCCXLVII habita Episcopatus Rhemensis *Hugoni* puero quinquenni olim datus, *Artaldo* iterum adiudicatus fuit, apud FLODOARDVM in *Hist. Rhemens.* Conf. GOLDAST. *Constitut. Tom. III.* Otto M. anno DCCCCLXIII *Synodum Romae* conuocauit, in qua praesidendo *Iohannem XII*, Papam, condemnauit. Conf. BARON. anno DCCCCLXIII, n. 1. Insequenti anno *Pseudo-Synodus* a *Iohanne* iure deposito contra *Leonem*, Papam, conuocata legitur: item alia *Romae* coacta, in qua per *Leonem*, Anti-Papam, *Benedictus V*, Papa, exauctoratus *Hamburgumque* relegatus fuit, ubi et uitam finit suam. Vid. BARON. ad an. DCCCCLXIV.

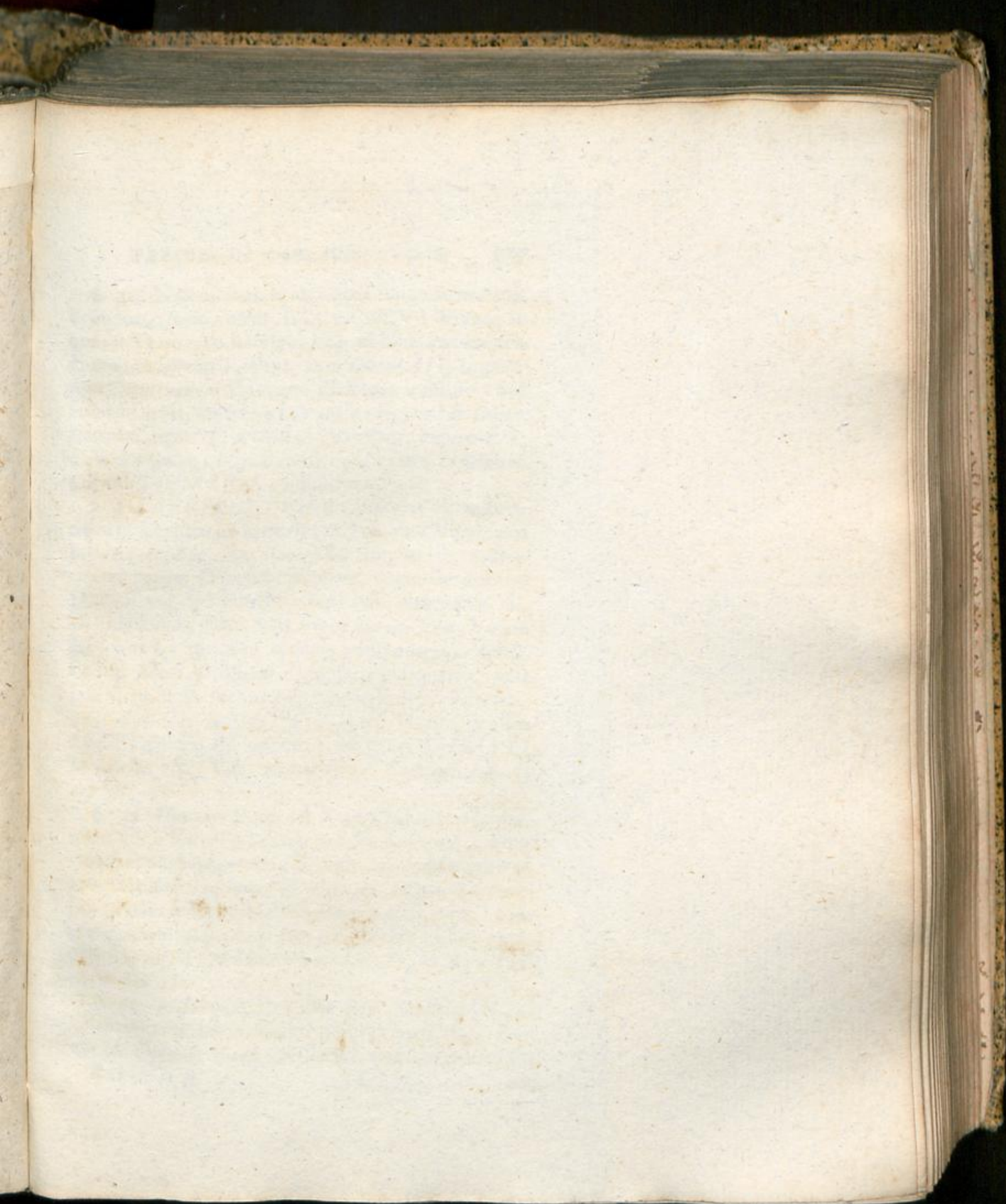
num.

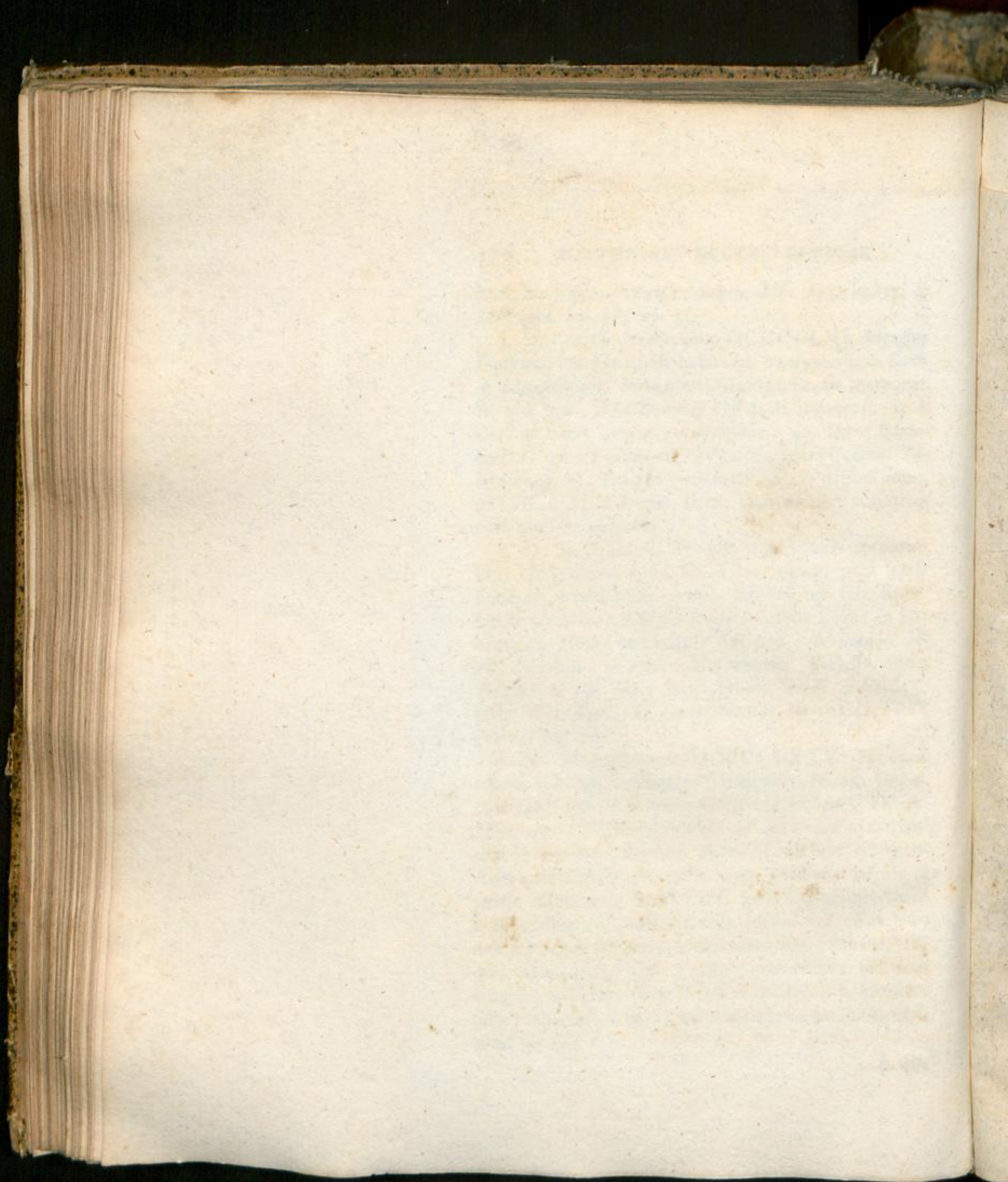
num 20, *seqq.* CRANZ. *Saxon. Lib. IV, cap. 13, et Metropol. Lib. II, cap. 4.*

§. 37. In Germania anno DCCCCLVI Augustae Vindelicorum Synodum habitam, CANISIUS ex *Codice Manuscripto* Monasterii Weingartensis memorat. In qua inter alios *Canones*, hi facti leguntur: ut si clericus ducat uxorem, deponatur: non liceat Ecclesiasticis habere canes nec accipitres, iuxta *Concilii Toletani cap. XI.* Ecclesiasticus aleae uacans deponendus, ut in *Can. XLII Apostol.* item, clericus non cohabitaret cum muliere extranea.

§. 38. In Gallicanis Synodis prae multis memorabilis est Synodus apud *Trosteinum*, uillam pagi Sueffionensis, hoc nomine *prima*, sub initium fere huius seculi conuocata, *Carolo Simplicem* adhuc Rege: in hac orationes graues et *capitula XV* pro *reformando clero, disciplina, moribus, Monachismo*, Ecclesia *supra Petram*, id est, *super confessionem Petri aedificata*, facta. Vid. *Tom. III Concil. Galliae*, et SPANHEMII *Introd. pag. 429.*

§. 39. In Anglia anno DCCCCLXXVI Synodus contra Clericos coniugatos, inceptore harum turbarum *Dunstano*, Cantuariensi Archiepiscopo, habitam. *Matthaeus Westmonasteriensis* de alia Synodo *Wintoniae* in caussa Clericorum contra Monachos insurgentium coacta memorat, quod circa medium utriusque partis disputantis conflictum, imago Domini, quae altercantibus adstabat, expresse locuta sit: *Non fiet, non fiet; indicasti bene, male mutaretis.* Quare, inquit *Matthaeus*, Clerici omnesque eorum fautores elingues redditi, nullam deinceps monachis controuersiam mouerunt. Vid. *BARONI ad annum DCCCCLXXV, n. 12.*

§. 40. Non omittenda hic, quae uulgo memoratur Synodus, *Romae* anno DCCCCXCVI habita, in qua, si BARONIO *num. 30, seqq.* ad hunc annum credimus, Gregorius V, Papa, cum Ottone III, Imperatore, Septemuiros Principes Electores instituit. Sed fabulam hanc ONVPHRIVS PANVINVS *de Comit. Imperat. cap. VI*, GOLDASTVS *Polit. Imper. P. I*, CHRISTOH. GEVVOLDVS ET LIMNAEVS *in Capitul. Caroli V, art. XXVII*, confutarunt.

§. 41. PERSECUTIONES infideles adhuc Principes in Christianos excitasse, ex bellorum huius aevi historia constat. In *Dania* Rex impius et crudelis Gormo (quem *Helmoldus* allusione uocis Germanicae *Wurm* uocat,) ministros Euangelii toto regno eiecit, nonnullos etiam diris suppliciis afficiens. Verum *Henricus I*, Imperator, eundem armis adegit, ut subditis suis fidem Christianam amplecti permitteret; licet ipse Gentilismo pertinaciter adhaeresceret. Filius tamen eius *Haraldus* per Episcopum Hamburgensem *Vnni* (*Vnnonem* alii uocant,) ad fidem CHRISTI conuersus est. Vid. *HELMOLDI Chronic. Lib. I, cap. 8*.

§. 42. *Hungari* Duce uel Rege *Chussal* in Germaniam effusi horribili laniena in Sueuia, Francia, Thuringia et Saxonia patrata, dirisque modis Monachis et Sacerdotibus trucidatis, ab *Henrico Aucupe* memorabili praelio non procul Martisburgo uicti atque ad interuentionem usque caesi fuerunt. Vid. *LVITPRAND. Lib. II, cap. II*, *RHEGINON. Lib. II*, et *AVENTINVM Lib. IV*.

§. 43. *Mistiwous*, Dux siue Rex Vandalorum, in Christianos atrociter saeuit, ulturus iniuriam a *Bernardo*, Saxoniae Duce, sibi illatam; quod cognatam suam *Rechenb. H. E.*

M

am

am uel filiam, quam illi in matrimonium elocare promiserat, denegasset, et quidem suafu *Theodoric*, Marchionis Brandenburgici, qui dixerat, tam nobilem puellam non esse *cani*, h. e. ethnico, elocandam. Vnde iste grauitus irritatus dixit, *canes sumus? Si ergo canes sumus, rabiem exercebimus.* Excitata igitur persecutione, magnam stragem in populum Christianum edidit, quam *CRANZIUS Lib. IV Saxon. cap. 34*, describit.

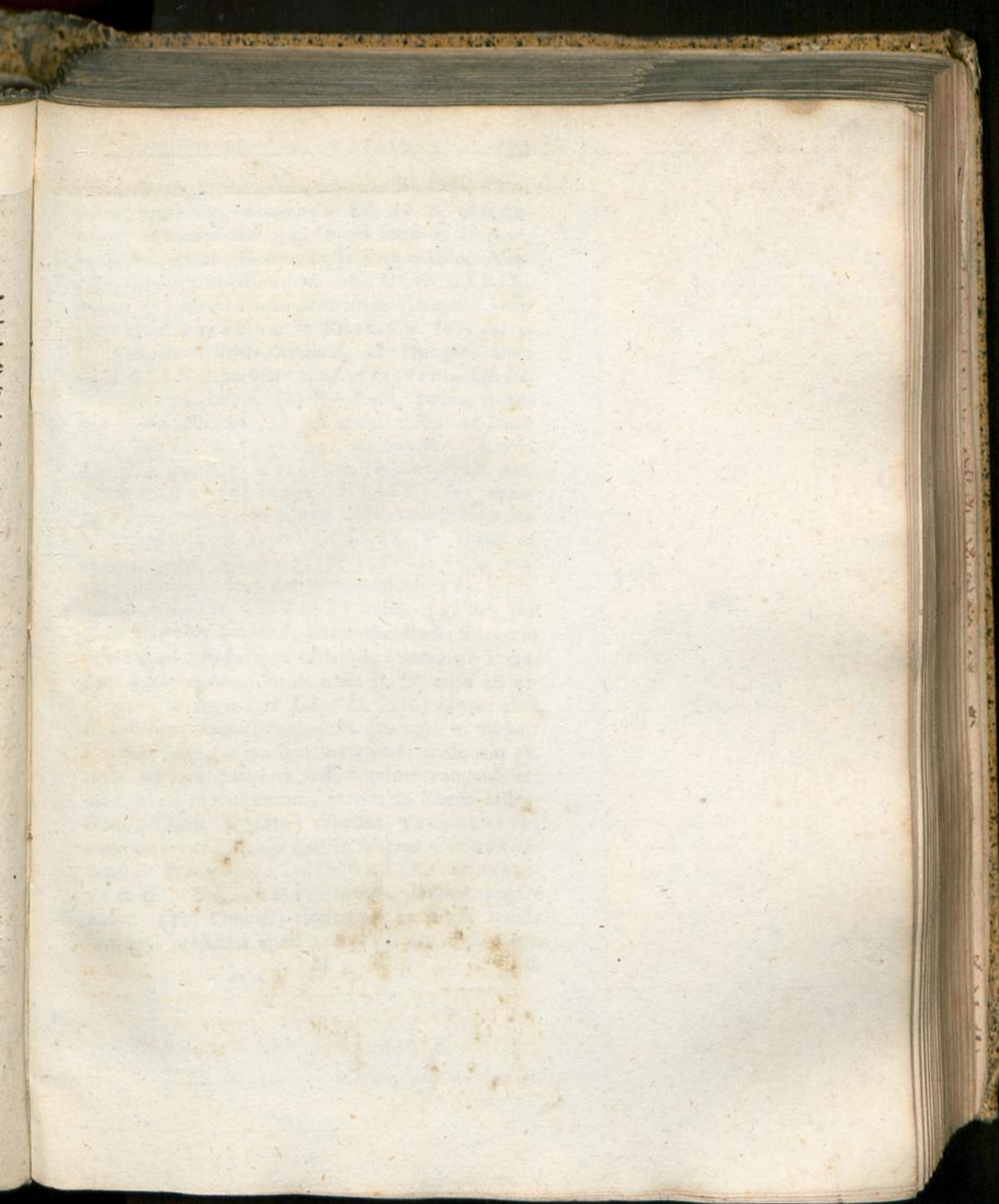
§. 44. *Rollo*, Normannorum Dux, Franciam inuadens, crudeliter in Christianos et uiros Ecclesiasticos grassatus est; donec *Gilla*, filia *Caroli Simplicis*, in uxorem accepta, a persecutione desisteret, et suscepto baptismi Christianorum sacris initiaretur, teste *GAGVINUS Lib. V Hist.*

§. 45. In Oriente Saraceni Christianos non tantum iugo submiserunt; sed et uariis modis afflixerunt, multisque in locis extirparunt. *Hugo*, Rex Italiae, eos etiam conduxerat hoc consilio, ut auxilia peregrina ex Germania arcerentur. Qui Christianos spoliarent, iugularunt, eos praesertim, qui religionis gratia iam Romam proficisci solebant. Vid. *LVITFRAND. Lib. VI, cap. 6.*

§. 46. Inter MEMORABILIA huius seculi referimus (1) insignia Imperii apud *Godofridum Viterbiensem* descripta,

- *Crux, ensis, sceptrum, corona,*
Lancea, Palla.

Quibus *Chronicum Belgicum Magnum de Wilhelmo*, Comite, Rege Romanorum creato, addit annulum et globum aureum. (2) Vnde *Henrico Aucupi* a *Moguntino* Pontifice oblata, sed per modestiam recusata, apud *DITMARVM Lib. I.* (3) *Henrici* uictoria de Hun-

Hungaris prope Martisburgum anno DCCCCXXII parta, apud LVITPRANDVM *Lib. II, 8*, et SIGEBERT. *ad annum citat.* (4) Lancea sacra ab Hugone, in Gallia regnante, Henrico missa: item vexillum Mauricii, Martyris, apud BARON. anno DCCCCXXIX, num. 5. (5) *Marchionatus* primum in Germania instituti, apud CRANZIVM in *Saxon. Lib. III, cap. 9*. (6) Victoria insignis Ottonis I, ab Hungaris anno DCCCCLV reportata, apud VVITIKIND. *Lib. III*, et AVENTIN. *Lib. V*. (7) *Kovoφoγia*, poenae genus hoc seculo usitatum, uid. MEIBOMII *Not. ad Wittikind, Lib. II*, RITTERSHVS. *ad Guntheri Liguvin. Lib. V, n. 194, siqq.* et BESOLD. *Thesaur. Pract. nos. Spund tragen*. (8) Imago CHRISTI ἀνεσπονδόντος Edessena multa cum pompa Constantinopolin translata apud BARON. anno DCCCCXLIV. Quam in dubium uocat Casaubonus; etsi GRETSERVS in *Syn- tagm. de imagin. manu non factis*, persuasum sibi habet, ueram imaginem CHRISTI fuisse. (9) Ars per notas scribendi Ottonis I, aetate inter studia literarum relata apud Ekkebardum iuniorem; cetera uero literarum studia ea aetate ferme nulla fuisse; testis est SIGONIVS de *Regn. Ital. Lib. VII*. (10) Hatto, post Guilielmum, Archiepiscopus Moguntinus ex Abbate Fuldensi factus, a muribus deuoratus, postquam annonae arctiore pauperes ueluti mures combussisset; eiusque rei monumentum, turrim in Rheno exstructam (Mause-Thurm) referunt TRITHEMIVS, BRVSCHIVS in *Catalogo Episcop. Mogunt.* LYCOSTHENES de *Prodig.* anno DCCCCLXIX, DREXELIVS et alii. Sed SERARIVS in *rebus Mogunt.* negare audet. (11) Coniugia clericorum in Anglia fraude Dunstani prohibita apud FLACIVM *Cat. Test. Verit. Lib.*

Lib. XI, Centuriat. Magdeb. X, 9. (12) Roswida siue *Hroswitha*, uirgo illustris, monialis primo, post Abbatisa Gendersheimensis Poëtria, cuius opera *Conradus Celtus* Norimbergae publicauit. Vid. *MEIBOM.* qui uitam eius scripsit, et *VOSS. de Hist. Lat. Lib. II, cap. 41.* (13) *Otto III*, Imper. ius suum, in Pontificibus itemque Episcopis aliis constituendis, usurpauit, et Archiepiscopatum Gnesensem etiam instituit apud *DITMARVM Lib. IV.* (14) Pontificum Rom. scelera ex Scriptoribus Pontificiis apud *HOTTINGERVM Hist. Eccl. cap. X, Sect. I et V*, annotata.

§. 47. His annotatis, in huius aevi historia miramur Pontificum Romanorum flagitia, quae *Ottones* quodammodo castigarunt, sed tollere non ualuerunt. Imo profusis in clerum donationibus ac institutis pluribus Episcopatibus luxum Sacerdotum magis, quam pietatem aluerunt. Praesertim cum cultus diuinus nouis subinde superstitionibus foedatus in ceremonias ac fabulas de sanctis horumque miraculis ac reliquiarum uirtutibus degenerasset. Ita *DEVS* fuit populum in caligantis seculi tenebris ambulare, quando *CHRISTVM* sequi pro auspicio, audire pro oraculo, amplecti pro exemplo clerus pariter et populus neglexisset. Sanctum tamen aliquod semen semper in hac zizaniorum abundantia superfuisse ac germinasse, *CHRISTI* promissio nos dubitare haut finit.

PERIO-

